

Συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα
Δικαιωμάτων, Ισότητας και Ιθαγένειας της
Ευρωπαϊκής Ένωσης (2014-2020)

Η άλλη πλευρά της Ιστορίας: Οι δράστες σε διαδικασία αλλαγής

Επιστημονική Μελέτη: ΕΛΛΑΔΑ

REC-RDAP-GBV-AG-2019 - 881684

Ώρα για Αλλαγή: Έρευνα βασισμένη με σκοπό τις Προσεγγίσεις νέων Πρακτικών

Η άλλη όψη της Ιστορίας: Δράστες σε διαδικασία Αλλαγής

Περίληψη

Αυτή η έκθεση αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης ευρωπαϊκής μελέτης εταιρικής σχέσης, σχετικά με την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων στους δράστες για την ενδοοικογενειακή βία και κακοποίηση. Τα προγράμματα Δραστών Οικογενειακής βίας (DVPPs) αποτελούν κρίσιμο μέρος της ασφάλειας των θυμάτων και για τις συντονισμένες παρεμβάσεις της Κοινότητας, ωστόσο έχουν λάβει λιγότερη οικονομική υποστήριξη και προσοχή από τις Αρχές σε σχέση με τις υπηρεσίες θυμάτων-επιζώντων. Επί του παρόντος, στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι δράστες λογοδοτούν μέσω του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης με μικρή έμφαση στην αποκατάστασή τους. Το έργο έχει εντοπίσει Προγράμματα Δραστών και υποστήριξης σε πέντε (5) συμμετέχουσες χώρες: Ηνωμένο Βασίλειο, Ρουμανία, Ιταλία, Κύπρο και Ελλάδα. Ο Γενικός στόχος είναι να παρασχεθεί βάση αποδεικτικών στοιχείων για την παρέμβαση και την εμπλοκή στους δράστες ενδοοικογενειακής βίας.

Κάθε χώρα εταίρος διενέργησε έρευνα που αποτελείται από συνεντεύξεις με δράστες ενδοοικογενειακής βίας, με ομάδες εστίασης σε επαγγελματίες που εργάζονται στον τομέα και διαδικτυακά ερωτηματολόγια με θύματα-επιζώντες. Συνολικά ερωτήθηκαν 18 άντρες δράστες ενώ 173 επαγγελματίες συμμετείχαν σε ομάδες εστίασης και 95 θύματα επιζώντες

που συμπλήρωσαν την έρευνα. Για πλήρεις λεπτομέρειες μπορείτε να αποταθείτε στις διακρατικές και μεμονωμένες εκθέσεις ανά χώρα. Τα ευρήματα παρουσιάζονται ανά θέμα πιο κάτω,

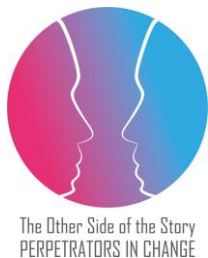
1. Η σημασία μιας ολιστικής συντονισμένης Κοινωνικής Αντίδρασης (CCR-Coordinated Community Response).

1.1 Τα ευρήματα κατέδειξαν την ανάγκη για προσέγγιση (CCR), ως απάντηση στο φαινόμενο ενδοοικογενειακής βίας, σύμφωνα με τις συστάσεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης (2020) και τις τοπικές περιφερειακές και εθνικές προτεραιότητες, την νομοθεσία / πρακτικές και πολιτικές. Ωστόσο, αναφέρθηκε η έλλειψη χρηματοδότησης και ασυνέπεια στην παροχή υπηρεσιών. Η έκθεση συνιστά μια σαφή, καλά χρηματοδοτούμενη συντονισμένη Κοινωνική Αντίδραση σε όλες τις περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας.

2. Πόροι

2.1 Οι επαγγελματίες έχουν εντοπίσει έλλειψη παροχής υπηρεσιών, εκπαίδευσης και τεχνογνωσίας λόγω περιορισμένων πόρων. Όπου υπάρχει περιορισμένη χρηματοδότηση, πηγαίνει κυρίως σε προγράμματα θυμάτων- επιζώντων. Οι αγροτικές περιοχές διαθέτουν ιδιαίτερα ανεπαρκείς πόρους και αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό δεδομένων των πρόσθετων φραγμών για αυτά τα θύματα-επιζώντες, με περιορισμένα κοινωνικά δίκτυα, υποστήριξη και αυξημένο κίνδυνο επαναλαμβανόμενης θυματοποίησης.

2.2 Προτείνεται ιδιαίτερα ότι ώστε να μειωθεί η εγκληματικότητα που αφορά το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας, όλες οι χώρες να χρησιμοποιούν

σημαντικούς πόρους στα προγράμματα δραστών, τα οποία όμως δεν προκαλούν αλλοιώσεις ούτε επηρεάζουν τα προγράμματα θυμάτων.

3. Προσαρμογές στην πανδημία Covid-19

3.1 Η έρευνα έγινε κατά τη διάρκεια του 2020, η οποία κατέληξε σε συγκεκριμένα ευρήματα σχετικά με την πανδημία Covid-19.

3.2 Όλοι οι εταίροι χώρες ανέφεραν αύξηση στις παραπομπές των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας κατά την διάρκεια της πανδημίας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αυξανόμενη πίεση στους πάροχους υπηρεσιών που ήδη δεν διαθέτουν πόρους.

3.3 Οι περιοριστικές νομικές διαδικασίες σε ορισμένες χώρες για την αντιμετώπιση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας σήμαιναν ότι, τα διαδοχικά «lockdown» που σχετίζονται με την πανδημία εμπόδισαν την αποτελεσματική αντίδραση και ευελιξία της Κοινότητας στα θύματα.

3.4 Ως αποτέλεσμα των απαγορεύσεων αλλά και των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την «τηλεργασία», και την απαγόρευση κυκλοφορίας και οι πέντε (5) εταίροι ανέφεραν αρνητικό αντίκτυπο στις καθιερωμένες εργασιακές διαδικασίες. Για παράδειγμα, οι χρήστες υπηρεσιών με διαφορετικά ή συννοσηρότητα προβλημάτων υγείας αντιμετώπισαν ανεπαρκή συντονισμό μεταξύ των υπηρεσιών για την διαχείριση τους.

3.5 Η καινοτομία προέκυψε με την παροχή διαδικτυακών υπηρεσιών στους δράστες συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής εικονικών συναντήσεων και τηλεφωνικής παροχής συμβουλών. Ωστόσο, η έρευνα εντόπισε προκλήσεις για ορισμένους: εκμάθηση πώς να χρησιμοποιούν διαδικτυακές πλατφόρμες, πρόσβαση σε σταθερή σύνδεση στο Διαδίκτυο, συνεχές κίνητρο, ανεπαρκής ιδιωτικότητα, σχετικό στίγμα και υψηλό οικονομικό κόστος.

4. Η σημασία των Υπηρεσιών Υγείας στην αναγνώριση και παρέμβαση με δράστες ενδοοικογενειακής βίας, συμπεριλαμβανομένων και ζητημάτων Υγείας.

4.1 Οι δράστες ήταν κυρίως άνδρες, συνήθως πατέρες και σύζυγοι, με ιστορικό κατάχρησης ναρκωτικών και/ ή αλκοόλ, ψυχικής ασθένειας και ακανόνιστης απασχόλησης. Πολλοί αποκάλυψαν ότι και οι ίδιοι είχαν ιστορικό παιδικού τραύματος και βίας, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για έγκαιρη παρέμβαση.

4.2 Από τα ερωτηματολόγια με θύματα ενδοοικογενειακής βίας, οι γνωστοποιήσεις σε πάροχους υπηρεσιών υγείας, όπως οι Γενικοί Ιατροί, συχνά κατέληξαν σε ανεπαρκείς απαντήσεις με αποτέλεσμα την χαμένη ευκαιρία για αναγνώριση και παραπομπή σε κάποιον ειδικό ενδοοικογενειακής βίας.

4.3 Ένα επιπλέον εμπόδιο σχετικά με την υγεία που εντοπίστηκε ήταν η έλλειψη υπηρεσιών σε δράστες που θα μπορούσαν να συνεργαστούν με άτομα που είχαν επιπλέον προβλήματα κατάχρησης ουσιών.

Λόγω των πολύπλοκων ζητημάτων όπως η ψυχική υγεία και η χρήση ουσιών, η έρευνα συνιστά ότι η παροχή υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να ενσωματωθεί στην προσέγγιση (CCR) και να παρέχεται περαιτέρω εκπαίδευση στους πάροχους υγείας και κοινωνικής φροντίδας ώστε να αναγνωρίζουν τα σημάδια της ενδοοικογενειακής βίας.

5. Κοινωνική Εκπαίδευση: Η ανάγκη εκπαίδευσης επαγγελματιών στη διαχείριση της αποκάλυψης του δράστη και του κινδύνου

5.1 Οι περισσότεροι συμμετέχοντες τόνισαν την ανάγκη για πρόσθετη εκπαίδευση σε όλες τις επαγγελματικές υπηρεσίες που προσφέρονται στους δράστες ενδοοικογενειακής βίας, ωστόσο οι χώρες εταίροι διαπίστωσαν ασυνέπειες όσον αφορά την εκπαίδευση και τη διαχείριση των αποκαλύψεων των δραστών.

5.2 Η έρευνα συνιστά ότι η εκπαίδευση και καταρτισμένοι επαγγελματίες χρειάζονται για την σωστή λειτουργία του προγράμματος της Συντονισμένης Αντίδρασης CCR.

6. Δημοσιότητα: αυξημένη ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τα προγράμματα των δραστών

6.1 Η έρευνα εντόπισε την ανάγκη για εκστρατεία με σκοπό να αμφισβητηθούν ευρύτερα κοινωνικά πρότυπα και στερεότυπα.

6.2 Περιελάμβανε την επιθυμία να στοχεύσουν νέους στα σχολεία ως μέρος της έγκαιρης παρέμβασης για την υποστήριξη υγιών σχέσεων.

7. Στίγμα, Λογοδοσία και Άρνηση

7.1 Τα ευρήματα από το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιταλία εντόπισαν ένα συγκεκριμένο εμπόδιο στην πρόσβαση για υποστήριξη, από ορισμένους χρήστες των υπηρεσιών που απέρριψαν τα αρνητικά στερεότυπα και την επισήμανση που σχετίζεται με τον όρο «θύτης» της ενδοοικογενειακής βίας.

7.2 Οι δράστες συχνά περιγράφονταν ότι είχαν παραδοσιακές, «πολιτιστικές» ή πατριαρχικές απόψεις, ιδιαίτερα σε κοινότητες μεταναστών και μειονοτήτων.

7.3 Για όσους έχουν εντολή να παρακολουθήσουν προγράμματα, οι επαγγελματίες αναφέρουν ότι βιώνουν την άρνηση της ευθύνης από τους δράστες, οι οποίοι δικαιολόγησαν και μείωσαν την συμπεριφορά τους. Ως εκ τούτου, η έρευνα συνιστά ότι, για να είναι επιτυχημένα τα προγράμματα παρέμβασης, οι δράστες πρέπει να αναγνωρίζουν την ευθύνη για τη δική τους συμπεριφορά.

8. Επίλογος

8.1 Η έρευνα εντόπισε τεράστιο όγκο καλών πρακτικών στις χώρες εταίρους και στοιχεία ότι η αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών για τους δράστες μπορεί να εμπνεύσει αλλαγή στη συμπεριφορά, μείωση της βλάβης και θετικό μέλλον.

8.2 Η έρευνα εντόπισε μια σειρά από στρατηγικούς τομείς που επηρεάζουν την πρόσβαση και την παροχή του έργου, στον δράστη. Η εισαγωγή ενός λειτουργικού, με καλούς πόρους και καλό πρόγραμμα (CCR) σε όλες τις περιοχές θα βοηθήσει τόσο τα θύματα όσο και τους δράστες να αναγνωρίσουν και να ανταποκριθούν στην κακοποίηση. Η παράδοση ενός (DVPP- πρόγραμμα δραστών) πρέπει να γίνει με

Συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα
Δικαιωμάτων, Ισότητας και Ιθαγένειας της
Ευρωπαϊκής Ένωσης (2014-2020)

τρόπο που να μειώνει το στίγμα και τα εμπόδια στη δέσμευση, αλλά να υποχρεώνει τους δράστες να λογοδοτούν. Αυτές οι συστάσεις επικυρώνονται με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, η οποία μολονότι έχει επικυρωθεί σε τέσσερις από τις πέντε χώρες εταίρους, προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο εξακολουθεί να ισχύει η διάταξη για τους δράστες.

Το περιεχόμενο του ενημερωτικού δελτίου αντιπροσωπεύει μόνο τις απόψεις των εταίρων του έργου και έχουν την αποκλειστική ευθύνη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

Αυτό το ενημερωτικό δελτίο χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2014-2020)